

26 SEP 2014

Postadresse:
Postboks 8059
Dep
0031 Oslo

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Jannicke.saether@jd.dep.no

Besøksadresse:
Tollbugata 20

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Telefaks:
24 16 88 01

Org.nr:
987 879 696

Bankkonto:
7694.05.12693

DERES REF
14-3812-CEF

VÅR REF
14-02126-4.BRY

DATO
15.9.2014

Hørings svar om 24-årsgrense for familieetablering

IMDi mener, som departementet, at tvangsekteskap må forebygges og bekjempes med en rekke ulike virkemidler. Arbeidet må være kunnskapsbasert og bygge på erfaringer gjort gjennom år med handlingsplaner i Norge, og tilsvarende satsinger i andre land.

Innføring av 24-årsgrense for familieetablering er prøvd ut i Danmark. På bakgrunn av både danske og norske erfaringer, vil IMDi fraråde at 24 års aldersgrense for familieetablering innføres i Norge.

I Danmark har alderen for ekteskapsinngåelse økt etter innføringen av alderskravet.¹ Det samme har skjedd i Norge uten et slikt krav.² Det er altså vanskelig å fastslå årsakene til denne endringen, og hvilke tiltak som virker og hvordan. Personvern hensyn og metodiske utfordringer gjør registrering av antall tvangsekteskap vanskelig. Vi kan derfor ikke si noe sikkert om omfang, verken før eller etter innføringen av alderskravet.

Landsorganisationen af kvindekrisecentre (LOKK) i Danmark opplyser at alderskravet har gjort det vanskeligere å hjelpe de personer som blir utsatt for tvangsekteskap. Alderskravet fører til at flere unge personer blir ufrivillig etterlatt i hjemlandet. For disse er det vanskelig å kontakte hjelpeapparatet i Danmark. Videre viser det seg at

¹ /Endrede familiesammenføringsregler, Schmidt m.fl. 2009.

² <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/familieinnvandring-og-ekteskapsmonster-1990-2012>.

24-årskravet ikke har betydd at innvandrereforeldre har endret holdning til tvangsekteskap.

Rapporten «Ændrede familiesammenføringsregler», Schmidt m.fl. 2009 viser at lovendringen i Danmark har ført til en markant utflytting av unge til Sverige for å flytte sammen med en person de har fått familiegjengenforening med fra opprinnelseslandet. Tilsvarende kan skje hvis alderskravet innføres i Norge. Dette kan komplisere livet og familierelasjoner for innvandrere og deres etterkommere i Norge, og gjøre det vanskeligere å hjelpe.

En heving av aldersgrensen til 24 år vil innebære at også frivillig etablerte ekteskap rammes. Alderskravet vil dermed urettmessig berøre mange med den hensikt å beskytte noen få mot tvangsekteskap. En utredning gjennomført ved Institutt for menneskerettigheter (IMR) i København konkluderer med at 24-årsregelen er disproporsjonal fordi den ikke bare rammer den gruppen som er i risiko for å bli utsatt for tvang, men også alle andre som ønsker å gifte seg med en utlending før de er 24 år.³ Tiltaket vil derfor være lite treffsikkert for å hjelpe de som blir utsatt for tvangsekteskap

I saker fulgt opp av minoritetsrådgivere og kompetanseteamet mot tvangsekteskap er det flere eksempler på at familier, for å omgå loven, presser sine barn til et ekteskapsliknende forhold gjennom en *religiøs seremoni*, som ikke er et gyldig ekteskap etter norsk lov. Slik praksis kan øke hvis 24-årskravet innføres. Antall registrerte ekteskap vil kunne gå ned uten at problemet har blitt mindre. Like mange vil i praksis kunne leve i ekteskapsliknende forhold de er blitt tvunget inn i.

Forslaget kan også bidra til at flere blir giftet bort i utlandet og må oppholde seg der til de blir 24 år. Dette vil ha negative konsekvenser for skolegang, utdanning, arbeid og muligheter til å velge sitt eget liv. Forslaget vil dermed kunne få uheldige konsekvenser for integrering i Norge.

Høyere alder ved ekteskapsinngåelse for norske innvandrere og etterkommere henger mest sannsynlig sammen med innvandrerungdoms økte tilbøyelighet til å ta høyere utdanning.⁴ Tiltak som bidrar til mestring i skole og utdanning, bør derfor prioriteres i arbeidet mot tvangsekteskap.

Minoritetsrådgivernes erfaringer med skole-hjem-samarbeid, viser at det å snakke med foreldre om deres barns skolesituasjon er en god inngang for også å ta opp andre temaer, herunder press og kontroll. For å få til varige holdningsendringer ift skadelige tradisjoner i aktuelle innvandrergupper, er det viktig å involvere innvandrerbefolkningen i arbeidet. 24 årskravet rammer innvandrerbefolkningen som helhet, og bidrar trolig lite til et bedre samhandlingsklima.

³ IMR/Institutt for menneskerettigheter. 2004. *Ægtefellesammenføring i Danmark*. Utredning nr. 1, København.

⁴ *Flere studenter, færre bruder*, Samfunnsspeilet 2010/2.

Forslaget vil oppleves som stigmatiserende for de som rammes. I Danmark melder mange unge at 24-årskravet svekker deres følelse av tilhørighet til Danmark fordi de føler seg mistenkeliggjort og mer restriktivt behandlet enn andre borgere.⁵

På bakgrunn av dette vil IMDi fraråde at det innføres en 24-årsgrense for familieetablering.

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Skjoldvor Fjeldvær
Assisterende direktør

Christine Moe Grav
Seksjonsleder

Kopi:
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

⁵ Ændrede familiesammenføringsregler, Schmidt m.fl. 2009.